

Sortirà el 10 i 25 de cada mes

Redacció i Administració:
Passeig del Triomf, 51, 1.ª 1.ª

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realitza la Unió, tenen el dret i el deure de cooperar-hi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevol que sia llur pensar i sentir en matèries religioses, polítiques i socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSEMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA)

EDITORIAL

El Fet Consumat

DES de la nostra posició nacionalista d'esquena al Ebre i de cara al món, posició en la qual ens sentim cada cop més a pleret, anem avui a comentar un fet esdevingut en terres llunyes europees, fet altament significatiu, que és una lliçó que cal aprofitar en el nostre incessant laborar per la llibertat de la terra nostrada.

Lituània nova i petita nacionalitat que viu i progressa separada del seu antic estat opressor, en flagrant contradicció amb les estevistes teories cambonianes, es trobà separada de la seva ciutat de Memel per compromisos internacionals. El poble sentia la dolor d'aital separació; els seus poetes entonaven cants d'enyorança a la ciutat perduda; els historiadors nacionals fullejaven llibres i removièn arxius cercant arguments i raons històriques, els polítics aprofitaven totes les avinenteses de parlar al poble dels seus drets i de demanar al Govern gestionés l'agregació de la ciutat plograda. El Govern enviava notes i documents, peticions i queixes a les altres nacions i estats i els diplomàtics maldaven coratjosament per a fer sentir a tots els governants i a tots els pobles la injustícia comesa i el dret i la justícia d'una adjudicació que era una necessitat moral i material per a la renascuda nació lituana.

Patriotes coratjosos recorregueren tota l'Europa i l'Amèrica reclamant justícia; l'alt tribunal de la Societat de les Nacions fou pregat de dictar una solució justa i necessària. El Govern lituà i els seus agents redoblaren els esforços fent arribar el plany ratriòtic de tot un poble a les més altes esferes governamentals i al cor de tots els pobles lliures.

Tot fou endebades. Els governs europeus, les grans potències, la Societat de les Nacions tenien quefers més importants que el donar satisfacció, fent justícia, al sentiment patriòtic de tot un poble.

Un escamot de lituans ardits, desesperats i lassos d'esperar que els planys del poble fossin atesos, les raons històriques respectades i la justícia servida, s'armà secretament i un bell jorn decidits i coratjosos-atacaren als defensors de la ciutat llur i sords als crits i escarafalls de diplomàtics i governs passant per damunt de la desautorització del propi govern lituà es negaren a retornar la ciutat presa i a abaixar les armes, disposats a morir tots ans que consentir que Memel fos de nou arrabassada al seu poble.

Aquest escamot d'irregulars, de gosarats, de decidits, de patriotes a ultrança triomfà. Les grans potències, la Societat de les Nacions que foren sords als planys, als precis, a les notes diplomàtiques, a les raons històriques, al voler cavallerosament i decidida expressat per tot un poble, oïren el soroll de la batussa i s'enlluernaren davant el brillejar de les baionetes. Memel fou adjudicada ràpidament i definitiva a Lituània.

El Fet consumat, provocat per un estol de caps calents i energúmens, així els qualificava inclòs la premsa lituana imposà la victòria de la justícia i del seu poble, que no havien sabut aconseguir el seny i la mesura de poble, poetes, savis, polítics, diplomàtics i governants.

Memel és una ciutat símbol, nacionalistes catalans; el fet consumat es un mitjà digne d'ésser tingut en compte.

Deixeu que els homes de seny, els reposats, els entenimentats, els savis, els definidors, els polítics i els homes de govern blasmin dels cap calents i dels enèrguens.

Nosaltres seguirem organitzant-nos sense pressa però decidits i el dia que calgui, el dia que l'ordre sia donada no mancaran braus imitadors del estol de lituans que amb abravada gosadia, saberen aconseguir Memel per a la seva pàtria.

Vergonya!

Vergonya pel Poble Nou! Vergonya pels seus fills!

Uns quants esperits selectes, si més no vivint dintre la realitat de l'hora actual, volgueren que en l'entitat poblenovina avui més formosa i gairebé més anomenada—degut ambdues coses no sabem a qui,—hi entrés la nostra sardana com un espiai més per la joventut delitosa d'esbarjo.

La junta que actualment regeix l'entitat al·ludida, significada ja contra tot el què ens és racial, contra tot el què és «nostre», contra tot el què és íntim de Catalunya—malgrat l'acceptació «regional» del mot (1)—, després d'una oposició sistemàtica i simptomàtica, després d'una obstrucció indigna i despectiva pels socis i l'afer del qual parlem, va lograr una Reunió General per parlar «sols» d'aquest assumpte. Va voler que passéssim tots per l'ignominia d'haver de discutir i entaular debat d'una cosa tan natural com és el ballar la Sardana, la dansa de la seva «regió».

Després... Creiem—i hi posariem les mans al foc—que els qui podien van emprar tots els mitjans al seu abast i polçaren tots els ressorts directius per tal de movilitzar als incondicionals i als indiferents; van anar d'ací d'allà amb xiuxeigs i sinuositats recrutant «números» per ajudar a la fallida de la proposició de poguer fer audicions de sardanes en l'entitat.

I perquè seguir escrivint, ja? Si fins dona pena...!

En resum, que els senyors que porten odi a tot el què és «nostre», han reexit. Que els enemics dels nostres costums i tradicions han guanyat la batalla, gràcies a la manca de sensibilitat dels uns, de l'abúlia dels altres i de les habilitats dels més alts. Han assolit la victòria amb un indirecte i positiu atac al sentiment més pre-

(1) Vegi's els rebuts actuals; vegi's la desaparició d'aquells rètols que deien «No fumeu si us plau», etc., pels que hi han ara, vegi's els programes de les festes teatrals catalanes de l'entitat, en els quals es llegeix «Societat La Alianza de Poble Nou» o, més pitjor, «Teatre de la Societat La Alianza de Poble Nou», com volguent dir als qui no viuen en aquesta barriada que el teatre és independent de la Societat i, oi més, quan hi ha un acord que diu que el nom de l'entitat s'escriurà en la llengua regional de Castella o be de Catalunya, segons les festes o funcions siguin castellanès o catalanès, respectivament; vegi's el Portaveu o Gasetta de l'entitat; si no són treballs de col·laboració, tot ell és escrit amb una llengua que no és la catalana, la «regional» per ells. Ni honor saben fer a la regió que els infantà.

gon i més íntim de tot humà: la terra en la qual hem nascut i que ens han llegat els nostres pares.

I, altrament, quan sols per raons de sentimentalisme havien d'apoiar l'afer, han fet traició a la veu abscondida en el recòndit del cor que fa prevàldrer per llei fisiològica i instintivament i contra tots els sofismes i prejudicis, la cosa d'un mateix.

Temps serà temps, però, que el retret del comportament d'avui en persistir donar al Poble Nou l'estigma d'anti-català, de «provincialisme» sotmès, de mesell a les justes—i avui legals!—reivindicacions catalanes, els farà enrogir i baixar els ulls a terra, i qui sap si un penediment afrós els burxará l'ànima amb ròssecs de corc.

I qui sap, adés, si aquest retret remou-rà les cendres llurs i les esventarà enllà de les terres de Ponent, al ésser esmentat pel fill que, temps serà temps, aconseguirà la Pàtria lliure de perills i de grillons.

Perquè cal convenir tots a una, que cada dia és més intens i més poixant l'ideal nostre, l'amor i la llibertat de la terra catalana. Fixeu-vos, si no, en l'evolució d'aquest plet: en 1714, caigué el darrer baluart i Catalunya, la nació d'Ibèria de més cultura i més civilització, esdevingué simultàneament «provincia».

Després vingué el «regionalisme» i ara que els catalans ja tenen consciència de la personalitat llur, ara que ja Catalunya té una cultura altra vegada pròpia i una civilització rica i la qual va a l'avanguardia de la de tota la Península, ara s'ha bandejat els mots de «provincialisme» i «regionalisme» pel de «nacionalisme», que vol dir separatisme; i orb serà qui així no ho vulla reconèixer.

Bé, doncs; ara que el problema plantejat entre Catalunya i Espanya—traduït per A. B. C. en el dilema de *hermanos o extranjeros*—és arribat a la fase extrema d'avui, cal pensar que en l'esdevenidor es presentarà més aguditzat, més agressiu... Comparem sols les generacions contemporànies i haurem en clar la tivantesa de relacions catalano-espanyoles d'aquí pocs anys, quan nosaltres—els joves d'avui—haurem perdut els pares, els «regionalistes», i els nostres fills es diran ja franca-ment «separatistes».

Quina vergonya, allavors, si som vius, oír que la nostra sang mateixa ens fa el retret de la nostra feblesa, de la nostra indiferència, de la nostra traició!

Oh! Quina vergonya i quin remordiment!

S. ROCA-ROCA

Nacionalistes; calen actes i no paraules:

Si sou joves, inscriviu-vos.
Si sou vells, cofitzeu.

Compreu "La Tralla", setmanari nacionalista, 15 cèntims.

Compreu "Estat Català", quinzenal d'orientació nacional, 25 cènts.